

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni av. Cirila, koroške ulice, hāt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobē se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Zahvala.

Prečastitim gospodom volilcem Celjskega mestnega volilnega okraja, kateri so kljub silnemu nasprotnemu pritisku tako možato in zavestno za mene oddali svoj glas, izrečem svojo srčno zahvalo za skazano mi zaupanje. Veselilo me bo vedno, da sem kandidoval. Spomin na Vašo domoljubno udanost mi bo vedno blag. Prihodnjost je naša!

V Celji, dne 10. sušca 1891.

Dr. Jos. Serneck.

Pobirki iz drž. volitev.

I. Nismo še bili pričakovali volitev za drž. zbor, ali svitli cesar so nas klicali na volišče in slov. ljudstvo je, kakor druga ljudstva, ta klic ubogalo. V tem pa se je ljudstvo, kar se tiče slov. Štajarja, nosilo toliko lepo, kakor še brž poprej nikoli. V vseh volilnih skupinah kmečkih so stali naši možje čvrsto in vstrajno za naše geslo: vse za vero, dom, cesarja. Naravno je pa torej, da so naši možje na to ponosni; zato zaslužijo tudi pohvalo in mi nismo v tem zadnji, ki jim jo damo — vsem in iz polnega srca. Najbolje pa, sodimo, bode v tem oziru, če damo našim volilnim možem samim besedo in to storimo že dnes s tem, da objavimo dvoje, troje pisem, ki govoré o zadnjih volitvah in kar se tiče Mariborske skupine, objavimo v prihodnjem listu tudi imena tistih naših mož, ki so vredni, da stojé njih imena v zlatih bukvah, potem pa se ve, da nam bode treba prinesiti še tudi imena tistih, ki stojé v črnih bukvah.

Gledé na volitev v Celji nam piše volilec g. — e tako-le: Kako se vendar vse s časom spreminja! Kakšen boj imeli smo tu pred 18 leti in kako mirno se je dnešnja volitev vršila. Tako rekel mi je čislan kmet iz Šaleške doline, ki je že mnogokrat stal na volišči v Celji, a tudi v najhujši borbi ni odstopil od katoliško-

konservativne strani. Res, da tako mirne volitve za državni zbor še v Celji nismo doživeli, kakor je bila letos 5. marcija. Pred 6 leti vodil je še le dne 5. svečana t. l. zvečneli „Cestni Ervega“ krdelce 17 nemškutarških volilnih mož Celjskega okraja. Ti so takrat glasovali za nepoznanega J. Stadlerja. To pot potegnil je z nami še bivši Dobrnški župan, ki je doslej baje glasoval le z našimi nasprotniki. Zgubila nam sta se le dva glasa, a teh dobil ni političen nasprotnik, ampak vlč. g. predsednik naše volilne komisije. Večjega zaupanja g. poslancu Vošnjaku ni bilo moči izreči, kakor se mu je izkazalo s to častno, zopetno izvolitvijo. Med volilnimi možmi videl si čast. duhovnike od mladega gosp. kapelana do prečastitljivega gosp. dekana, videl si gospode zdravnike, učitelje, trgovce, obrtnike, rokodelce. Videl si tu na volišči cvet našega kmečkega stanú, katerega je bilo veselje gledati. Volilna komisija postavila se je pa tako-le: Volilci volili so — po dogovoru pri Kožerju — soglasno g. dra. Lipolda od Velenja, g. M. Kavčiča iz Št. Jurija in g. A. Turnšek-a iz Nazarij. Gospod c. kr. okrajni glavar imenoval je v komisijo preč. g. dekana Potočnika iz Braslovč in gg. N. Ripšna in F. Praunseisa, oba iz Šent-Jurja. Ti izvolili so si g. N. Zanier-ja, župana Št. Pavelskega. Po predlogu preč. g. dekana Potočnika bil je načelnikom izvoljen deželni poslanec g. dr. J. Lipold, ki je potem prvi oddal svoj glas za gospoda Miha Vošnjaka. Njegovemu vzgledu sledilo je še 193 zavednih volilcev sledečih pet sodnijskih okrajev: Celje, Vransko, Gornjigrad, Šoštanj in Laško. Volilcev izostalo je prav malo. Živela sloga slovenskih poslancev!

Tako na volišči v Celji; žal, da nimamo poročila z volišča v Brežicah, vendar pa je bila tudi tamkaj volitev za g. M. Vošnjaka častna, kajti brž vsi glasi gg. volilcev so bili za-nj in je to, kar piše „D. W.“ zadnjo nedeljo, gola izmišljija, ki je vzrastla na zelniku-nemškutarške jeze. Tedaj živel drž. poslanec, M. Vošnjak!

Vrlemu kmetu v spomin.

Dne 10. februarija so pri sv. Lovrenci na kor. železnici hladni zemlji izročili pozemeljske ostanke g. očeta Jakob Ozvalda, po domače Urbanca, bivšega velikega posestnika v Lehnu in pri sv. Lovrencu. Ko je bil starček izročil lepo svojo kmetijo svojemu vrednemu nasledniku, prebil je večidel pri sv. Lovrenci na svojem posestvu, kjer je tudi v 67. letu umrl. Naj mi torej se dovolji, da mu postavim par vrstic v Vašem listu v spomin!

Pokojnik je bil daleč na okrog na glasu kot marljiv in razumen gospodar in si je ravno s tem potom pridobil toliko premoženja, da se je njegova hiša prištevala k prvim imovitejšim hišam tega okraja. Pri tem pa je bil tudi blagega in plemenitega srca. Svojemu bližnjemu je vselej rad pomagal ne le z dobrim svetom, ampak tudi v dejanji. Celi svoji hiši je bil izgleden, skrben in dober oče; strogo je pazil pri vseh, ki so bili njegovi skrbi izročeni, da so se povsod pošteno obnašali. Pokojnik bil je tudi ves čas svojega življenja iskren in delaven rodoljub, da je redko takih in si je kot tak v našem okraji pač pridobil neveljivih zaslug. Veliko, veliko let je naše mogočno Pohorje pokrivala tema narodnega spanja; ljudstvo se ni zavedelo ne sebe, še manj pa svoje narodnosti. V svoji nezavednosti je večidel hlapčevalo tujcu, ki si je tudi na vso moč prizadeval ga gmotno in duševno spraviti pod svojo oblast. Ker so bile šole skoraj popolnoma nemške, zato se naši ljudje tudi ničesar niso naučili ter se pozneje tudi niso zanimali ne za slovensko knjigo in ne za časopisje in so tako v narodnem oziru popolnoma zadremali. Eden tistih redkih mož pa, ki kljubu tem silno žalostnim razméram niso obupali, temveč so vedno v svojem srcu gojili gorečo ljubezen do svojega naroda in domačega jezika, ter so se tudi neprestano trudili med svojimi vrstniki vzbujati narodno zavest, ter tako iskre Pohorja probuditi k novemu življenju — eden teh v tistem času jako redkih mož so bili naš pokojni oče Urbanc. Kar je bil Hleb na Smolniku in v Rušah, to so bili oče Urbanc pri nas. Že od časa, ko so slovenski časniki izhajati začeli, so se naročevali na razne slovenske časopise in knjige, katere so potem davali tudi drugim, zlasti mlajšim ljudem, da bi se tako vsaj mladi naraščaj nekoliko privadil slovenskemu čitanju.

Ob vsaki priliki, zlasti ob volitvah, so pa oče Urbanc tudi sami pogumno in neustrašeno povzdignili veljavno svojo besedo za pravice svojega naroda, ter se nikdar niso dali upogniti od strastnih nasprotnikov, da si so jih leti pogostokrat hudo in zlobno napadali, a zastonj, vselej so se vedeli, kar je redko komu dano, s tako razumnostjo pravično znositi, da

je vsak napadovalec se sramotno pokoril. In sedaj, lahko rečemo, se že kaže njih sad mnogoletnega truda, ko se prebivalci ob Pohorji kljubu ponemčevalnim našim šolam, vendarle od leta do leta bolj probujajo v narodni zavesti. Smelo tudi trdimo, da je v prvi vrsti zasluga pokojnikova, da je zamoglo tukaj oživeti bralno društvo, kajti oni so bili, ki so temu društvu že veliko let poprej pripravljali tla in ugajjali pot. In kdo je bil društva bolj vesel, kakor ravno v narodnem delu že osiveli starček oče Urbanc, dobro vedóč, da zamore ono silno veliko narodu koristiti; veselja so se jim iskrile oči, ko so pri osnovanju društva blagi mož videli krog sebe zbranih toliko in za narodno blaginjo navdušenih narodnjakov iz raznih stanov! Ker radi visoke starosti predsedništva niso hoteli prevzeti, bili so izbrani podpredsednikom, ter so kot taki ostali v društvenem odboru, ter so tudi društvo ves čas prav zdatno podpirali. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Sadjerejsko društvo za Šoštanjski okraj.

Slavna c. kr. deželna namestnija v Gradci je potrdila po začasnem odboru predložena pravila za to sadjerejsko društvo. Sklical se je torej dne 1. sušca I. občni zbor v gostilno g. J. Skaze v Velenji, da se voli društvu stalni odbor. Prav veselo je bilo videti, da je naš koristni namen med prebivalci naše doline že dosti prijateljev našel, kajti odličnjaki in kmetje, oboji so se tega zbora v prav častnem številu udeležili, čeprav se niso bila posebna vabila razpošiljala. G. Ivan Kranjc, veleposestnik v Št. Ilji, razložil je navzočim pomen novega društva in nas je vzpodbujal, naj bi po vzgledu presvitlega vladarja vsi „z združenimi močmi“ v blagor mladega društva delovali, kajti le tedaj bode to pričakovani sad donašati zamoglo.

Ko se je pozivu, milemu vladarju zaklicati „živio“, navdušeno trikrat odzvalo, povabili so se navzoči, da kot udje k novemu društvu pristopijo. Na nabiralno polo se jih je koj 35 podpisalo, med temi 7 ustanovnikov. V odbor so bili izvoljeni: č. g. dr. Jan. Lipold, dež. poslanec, predsednik; g. Ivan Kranjc, veleposestnik v Št. Ilji, podpredsednik, g. Josip Skaza, krčmar in posestnik v Velenji, blagajnik, g. Alojzij Trobej, učitelj v Št. Ilji, tajnik; kot odborniki pa sledeči gg.: Fran Skubic, načelnik okr. zastopa in župan v Velenji; Jože Raulen, pos. v Šoštanji; Ivan Smolnikar, učitelj v Zavodnjem; J. Jan, pos. v Škalah; Mat. Lah, pos. v Št. Janžu in Mih. Levstik, učitelj v Št. Andražu.

Po volitvi je novoizvoljeni predsednik, naš dični deželni poslanec, č. g. dr. Lipold z

živimi besedami slikal tužni položaj kmetkega stanú. Vknjižbe na kmetka posestva rastó v ogromnej meri, davki so od leta do leta večji, stroški za obleko, posle in druge domače potreščine rastó stanovitno, pri tem, ko se dohodki kmetij manjšajo. Ne da se tajiti, da si je to žalostno stanje nekoliko zakrivil kmet sam. Dokler so se še kmetje v platno. ráševino in domače sukno oblačevali in si sicer manj gizdavo, pa toliko bolj trpežno obleko izdelovali doma, bili so pač boljši časi. Ves denar, koji se sedaj znosi za malovredno ropotijo trgovcem, ostal je nekđaj doma. Da se pa bodo razmere našemu kmetu zboljšale, treba bode vsestranske varičnosti, treba bode pa tudi skrbno zasedovati vire, koji bi kmetu gmotno stanje olajšati zamogli. Tak vir je pač skrbna, umna sadjereja. Da bi se pa ta tudi med prebivalstvom Šaleške doline po zboljšanih načinih uredila in veseleje razširila, zato se je ravno ustanovilo sadjerejsko društvo in le-to bode le tedaj svoj namen doseglo, če mu bodo naši kmetje v obilnej meri pristopili, kajti ko bi se kmetje društva izogibali, ostalo bi isto brez pomena!

To zanimivo in podučljivo razpravo odličnega g. govornika je občinstvo z glasnim pritjevanjem vzprejelo. Da se po občnem zboru pač nismo kar razšli, ampak „botrinjo“ zaradi srečnega poroda tako nadepolnega otroka, še dokaj časa v veselej družini obhajali, tega ne bo nam seveda nihče zameril. Pevski zbor Šaleške čitalnice je s popevanjem umetnih in narodnih pesmi zabavo prav izvrstno oživil. Izvrstna postrežba gospoda krčmarja, posebno pa prav dobra št. Andraška kapljica je pripomogla, da smo bili konečno prav židane volje.

Bog daj, da bi tudi društvo tako veselo prospevalo, kakor smo ga veselo krstili, da bi v resnici pripomoglo k povzdigi sadjereje v našem za to stroko tako ugodnem okraju.

Bog daj pa tudi, da bi društvo prav kmalu dejanske uspehe svojega delovanja s tem pokazati imelo, da ustanovi več uzornih drevesnic. Še le potem, ko bodo naši kmetje z lastnimi očmi videli, da društvo tudi nekaj zamore in zna, bodo tudi dobili zaupanje do društva. Cenjenim odbornikom bode treba torej resnega dela, s samimi zborovanji in dobrimi sveti društvo še ne bode veliko pomagalo.

„Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi,
A delo in trud pa naj Bog blagoslovi!“

Sejmovi. Dne 16. marcija v Ločah, v Šentilji pri Gradci, pri sv. Križi na Murskem polji, v Marenbergu, v Rušah, v Pleterji pri Brežicah in v Poličanah. Dne 17. marcija v Podčetrtku, v Lembergu, v Cmureku, na Rečici in v Trbovljah. Dne 19. marcija v Svičini in na Ljubnem. Dne 20. marcija pri sv. Barbari v Halozah, v Studencih pri Mariboru, v Arnožu, v Oplotnici, v Zibiki, v Stradnu in v

Slov. Bistrici. Dne 22. marcija v Šentilji v slov. Goricah.

Dopisi.

Iz Frama. (Veselo napredovanje.) V nedeljo 25. februvarija ustanovilo se je v tukajšnji gostilni g. Turnerja „kmetko bralno društvo“, katerega blagi namen je v prvej vrsti „pospeševati omiko ljudstva s čitanjem časopisov in knjig, nadalje pa tudi po zmožnosti gojiti petje in godbo ter prirejati društvene zabave“. — Z radostjo in na čast našim kmetom naznanjamo, da jih je v tem kratkem času že precejšnja obilica pristopila, tako da šteje društvo sedaj že 36 udov. Gotovo pa ne bode dolgo, da se bode to število podvojilo! G. nadučitelj F. Pirkmaier bral je in razlagal navzočim pravila in namen bralnega društva. Nato se je volil od 15 navzočih udov odbor in namestniki njegovi. Po dokončanej volitvi je predlagal imenovani gospod, da bi se zahvalilo društvo g. dr. Turnerju na Dunaju, pravemu buditelju in ustanovitelju svojemu, za njegovo podboro, kajti od njega prejema skoro vse svoje časopise in mnogo knjig. Enoglasno bil je navsvet sprejet in odposlala se je dotična brzojavka. Tudi tukaj mu izreka društvo svojo prirsčno hvalo! V odbornike so zvoljeni gg.: Miha Turner, gostilničar, predsednik, Matevž Koren, kmet, podpredsednik, Franc Pirkmaier, nadučitelj, blagajnik, Jernej Zamolo, trgovec in Miroslav Pučelik, podučitelj, tajnik. Nadalje bode imela to društvo v nedeljo dne 15. t. m. ob 3 popoldne prvo glavno zborovanje pri g. Turnerju. Pri tem zborovanji bode g. nadučitelj F. Pirkmaier govoril o „sajenji in gojenji sadnega drevja“. Zavoljo velike važnosti dnevnega reda se obilna udeležba pričakuje. Odbor.

Z Ribnice. V dopisu v št. 10 „Slov. Gospodarja“ pripoveduje se neka prigodba v moji krčmi ali ona je, kolikor se mene tiče, od konca do kraja neresnična, izmišljena in naravnost lažnjiva. Res je samo, da so nekega dne, kakor sem pozneje zvedel, neki gostje v mojej krčmi, ki menda niso bili več trezni, drugega gosta, kateri je bil na klopi zaspal, s prtom pokrili in postavili poleg njega svečo. Ni pa res, da bi mu bili sveti križ v roko dali in na tak način s crkvenim obredom vganjali neumno šalo. Pred vsem pa je lažnjivo, da bi bil jaz to zaukazal svojim ljudem. Moji ljudje so pri tem popolnoma nedolžni, ker se nikakor niso udeležili omenjenega dejanja. Kar pa se mene samega tiče, tistega dne ni me bilo niti doma, ampak bil sem na opravkih pri okrajnem glavarstvu v Slov. Gradcu. Sploh ne gre, da bi se meni kot gostilničarju naložila odgovornost za vsako neumno šalo mojih gostov. Rad priznavam, da bi bilo tako postopanje, kakor

ga dopisnik meni podtika, jako sramotilno za vsakega poštenega moža, izlasti pa za župana, in da bi po okoliščinah tako dejanje moglo celo zaslužiti strogo kazen. Čem večja pa bi bila sramota, tem večja je tudi odgovornost dopisnika, ki take sramotilne vesti razširja in raznaša, ne da bi se bil prepričal o njih resnici. Prepuščam torej bralcem „Slovenskega Gospodarja“, da naj sami sodijo, kako naj se dostojno označi tako ravnanje.

Anton Rietschnigg,

po dom. Petre, župan in posestnik v Ribnici.

Od sv. Ilja v slov. gor. (Čudna straža.)

Vsak Slovenec in narodnjak, kateri je po naključbi dobil v roke in čital nemški časnik, posebno „Tagespošto“, v katerej so se naši Nemci najbolj bahali zavoljo zmage pri občinski volitvi pred dvema letoma, moral si je misliti: No št. Iljski Slovenci so že potopljeni v globočino nemškega morja. Pa hvala Bogu, to ni res, in to se tudi pri nas ne bode zgodilo. Mi nočemo biti in tudi ne bomo nikdar pravi steber nemškemu mostu do Adrije. Da prislovice „Slovan gre na dan“ tudi za nas št. Iljčanje velja, to so pokazale pri nas volitve v deželni in zdaj v državni zbor. Z dolгим nosom so pri volitvi v deželni zbor zapustili naši Nemci volišče, zdaj pri volitvi v državni zbor pa so si nakopali večno sramoto. Volitva je bila napovedana dne 13. februarja o pol tretji uri popoldne. Narodnjaki v Dobrenji in Strihovcu so se že veselili svoje zmage, vse je le pričakovalo izida volitve v št. Iljski občini. Nemci so se zbirali v krčmi, v katerej je bila volitva napovedana, Slovenci pri naših narodnih dveh krčmarjih. Naši so šli potem skupno na volišče, bilo jih je čez petindvajset, Nemcev pa 5, recí pet. Volitev se začne. Čuden prizor! Od vseh od g. vlad. komisarja po imenih poklicanih Nemcev, bil je slišati le odgovor: odrečem se. Da je bila ta beseda za naše Nemce težka, pa biti je moralo. Kaj bode pa zdaj tukajšnji dopisnik „Tagespošte“ njenim bralcem poročal? Gotovo nič! Zmage Slovencev že gotovo ne zavoljo prevelike jeze, sramote propada njegovih somišljenikov tudi ne. Tako je zdaj z nemško baharijo pri koncu. Zdaj pri zadnji volitvi pa so tudi naši Nemci pokazali, za kaj nas Slovence spoznajo. „Komandirana“ sta bila namreč na dan volitve dva moža, srenjski berič in še en mož, da bi za red in mir skrbela. Gotovo so Nemci mislili, da pridejo k volitvi kaki cestni razbojniki, ne pa zavedni slovenski možje. Slovenski volilec ne gre na volišče, da bi se tamkaj prepiral in ravsál z nasprotnikom, temveč le, da stori, kar njemu velevala vest kot kristjanu in izpolni svojo dolžnost kot državlján, da bode državi in njemu v dobro in korist. Prihodnje pa se ne smešite več z vašimi „policisti“, kajti Slovenci moramo

nositi z vami enaka bremena, zahtevamo pa tudi enake pravice. Vsakemu svoje!

Iz Kamnice. (Čudno darilo.) Vsakdo se pač mora vprašati, zakaj je dobila Kamnica 400 fl., ta blažena srečna Kamnica, ravno zdaj, malo pred volitvami? To ptuje dete, društvo gasilno imenovano, že dobrega pol leta hodi po svojih slabih, šibkih nogah. Zakaj niso prej ali poznej dobili Kamničani 400 fl.? Zakaj se je ravno s temi 400 fl. delalo, „agitiralo“ za „Hammer-Ambossa“? To je govorilo vse do našega sladkega doktorčka iz mesta. In to je tudi vedel krčevinski predstojnik, ki se drži nemčurjev in liberaluhov. Pred šestimi leti še je nemškutarje preklinjal, kar ni bilo lepo, sedaj pa je sam postal nemčurski hlapec in je tekal po Kamnici in agitiral za Schmidererja, češ. da Nemci so bolj „gšeid“. Ali on sam lomi nemščino tako, da je pes na maslu ne bi pojedel. Če bi njegov „tajč“ povžil, gotovo ti pogine; takšno kvasenje je njegovo nemško govorjenje. Da le nemško, „tajč“, kaj velja in da se z nemško „špraho“, kakor ti kvasijo, dalje pride, kakor pa s slovensščino, to veruje takim možicelnom morebiti le kako staro bablje ali pa kak prav zabiti nemškutar, ker pametnega Slovence ne najdeš nemškutarja. Verovati bi vtegnil še kak Joka P., kak večer ženin O., ki na Slovenskem neveste ne dobi in zato po Nemkah stika. Slovenski kmetje pa, ki berejo „Slovenskega Gospodarja“ in bukve družbe sv. Mohorja vedó, da so resnične besede našega pesnika, da največ „otrok materi Slavi sliši“. Zato pa vidimo v krdelu nemškutarjev le bedaste in breznačajne ljudi, ki so za par kapljic tekočine, ki grlo šegeta, predali svojo narodnost. Judeževi groši dajo še vedno obresti. In takšni ljudje pravijo, da so prosti, slobodni! Kar so nekđaj bili kmetje tlačiteljem, to so danes nemškutarji svojim jerobom. Slovenec je sloboden, ne pa hlapec, suženj. To so le ljudje, kateri slobode niso vredni. In takšnim breznačajnejšem se prav zgodi. Slovenci smo ravno-pravni z Nemci. Dati se mora vsakemu v slov. jeziku, kar zahteva. Kdor pa le po nemščini sega, ta je podoben otroku, ki rajši ima mačuhó od svoje pristne matere. Kakšni pa so očuhi in mačuhe, to ve vsakdo.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Kolikor je sodba sedaj mogoča, bode nemško-liberalna stranka v drž. zboru največja, ali ni je toliko, da ima v njem sama za-se že večino. Katera izmed drugih strank se ji naj pridruži? To je težko reči, ali grof Taafe ima v tem besedo, če sploh hoče nemške liberalce pritisniti na svoja vladna prsa. Vsakako pa se izpremeni vlada sama in sliši se, da odstopi baron Pražak in najbrž tudi grof

Falkenhain; če se to izgodi, potem pa je vlada čisto nemška, liberalna, zoper slovanska ljudstva. — Na Dunaji je voljen knez Liechtenstein. Ta izvolitev bode liberalcem in judom najhuje v oči, nam pa kaže, da še Dunaj ni čisto v rokah judov in liberalcev. — Predsednik višja deželne sodnija v Gradci, dr. pl. Waser ima že svojih 80 let in vendar še ne misli, da je za-nj že čas, da stopi v pokoj; tega mož že zasluži, naj si ogleda človek njegovo delovanje iz katere koli strani. — Štajarski nemški konservativci so pridobili enega drž. poslanca in je še torej le eden izmed kmečke skupine na nemško-liberalni strani. — Na Koroškem so na vseh voliščih voljeni liberalni Nemci in nima torej niti slovensko niti nemško konservativno ljudstvo zastopnika v drž. zboru. Tako hudó se ne godi v nobeni deželi. Bog preloži! — Na Kranjskem imajo same slov. poslance v drž. zboru, samo dva sta „Nemca“ in voljena sta v skupini veleposestva. Ti graščaki so vam torej čudni možaki, vsi zoper slov. ljudstvo, med katerim živé. — Iz Primorja pride eden slov. poslanec več v drž. zbor in mesto dr. pl. Tonklija, dr. Gregorčič. — „Soča“, glasilo dr. Tonklija v Gorici, je ustavila svoje delovanje. Ne vemo, če je to bilo možko ali mogoče, da je najbolje tako, ako se jim naj povrne zopet mir v deželo. — Slov. okolica Trsta si je zopet izbrala J. Nabergoja za poslanca v drž. zboru. Mesto samo pa pošlje tje same Italijane. — Nadškof v Zadru, glavnem mestu Dalmacije, msg. Maupas so umrli. Dobro bode, če pride sedaj kak Hrvat na to imenitno mesto. — V Bosni je skorej v vsacem tednu kak potres zemlje. — Da pride rojen Hrvat za nadškofa v Zagrebu, za to se poganja neki tudi hrv. ban, grof Khuen-Hédervary. — Ogerska vlada predlaga v drž. zboru načrt postave, vsled katere pride politična gosposka pod oblast vlade, doslej pa še ni tako, ampak ljudstvo si jo voli. — V Galiciji je bila pri volitvah na nekaterih krajih praska kristijanov zoper jude. Teh je ondi sila veliko, izlasti v mestih in trgih.

Vunanje države. Pri sv. Očetu v Rimu so obhajali dne 2. marca 13. obletnico njih kronanja za poglavarja sv. cerkve. — Sedanja italijanska vlada, na čije čelu stoji knez Rudini, ima srečo pri novitvah ter se volijo skoraj poyvod njeni možje. Da bi ona že le tudi odpravila nesrečne postave, katere je Crispi skoval zoper sv. cerkev! — Francoski vladi dela precej sitnobe obnašanje ljudstva v Parizu zoper nemško cesarico - udovo; najbolj pa se čuti v Alzaciji, kjer postopa nemška vlada zopet trše zoper francoske popotnike. — Begijska kraljica je zbolela. Med delalci v tovarnah se opazuje nek nemir, kaj velja, če pa ne vzbruhne zopet kje kak „strike“? — Iz

Anglije se poroča, da pójde kraljica Viktorija že brž k malu v Italijo in se snide ondi z ital. kraljem. — Prejšnji drž. kancelar Nemčije, knez Bismarck ne da še mirú in bode najbrž stopil v drž. zbor. Vprašuje se veliko, ali bode za sedanjó vladó ali pa zoper njo. — Na Ruskem se peča sedaj vlada s „črno vojsko“ in misli jo tako vrediti, da bode del armade, ne pa samo, kakor doslej, le bolj na papirji. — V Bolgariji se godé neki krivice ruskim podložnikom ter jih vlada izganja iz dežele, ne da je za to kaka potreba. — Kralj Milan biva sedaj v Belem gradu ter bodo neki slovesnosti v spomin povzdignjenja Srbije v kraljestvo. Ali je prišel le zato Milan tje? Težko; ima še pač drugih uzrokov za to. — Turski sultan se ne more odločiti, koga naj pošlje na Dunaj za veleposlanska. To mesto je važno za Turčijo. — V Afriki hoče francoska vlada pofrancoziti ljudstvo v Algiersu, ki je v njeni oblasti. To pač ni tako lahko, pa tudi ni potrebno. — V Chicagu, v severni Ameriski, delajo velika priprave za razstavo v letu 1893. Ta bode spomin za odkritje Amerike, ki se je zgodilo prav pred 400 leti. Razstava bode velika, amerikska. Tudi visok stolp stavijo, višji, kakor stoji že v Parizu. No če le ne bode babilonski.

Za poduk in kratek čas.

Nekaj iz Amerike.

Namenil sem se Vam nekaj malega o Ameriki pisati, more biti bode Vašim bralcem ljubo, če izvedó kaj iz nje. Hribi, kolikor sem jih do sedaj videl, niso tako visoki, kakor v Evropi, marveč so večinoma nizki, pa ravnine, kakor je Marenberško polje, še do sedaj nisem videl do Pensilvanije. Mesta ležijo na obeh stranéh planine, kjer smo sedaj mi in najbližniša mesta so z imenom: Osceola, Housdale, Brisbin, na drugi strani pa je Filipsburg in Murasdel. Ali tukaj še stojijo mesta v planini med štorovi ali panji posekanih dreves in okoli mesta ni družega, kakor štor pri štoru in klada pri kladi. Vidi se od daleč ravno tako, kakor pri nas v kaki planini, kjer petdeset let „holcarji“ ali drvarji drevje posekujejo in nič ne snažijo, kar je stare hoste. Vsi podjetniki dajo drevje posekati in česar ne posekajo, to se požge.

Hiše ali hrami so po mestih večjidel leseni in z deskami obiti, z dvema ali z večimi nadstropji. Zidanih hramov se zelo malo nahaja. Hleve za živino pa imajo take, kakor so pri nas kolarnice za vozove, pluge in gare. Uboga živalica mora tukaj veliko mraza in lakote pretrpeti. Večjidel imajo le krave, konje in mule, koje po dne vse iz hlevov izpodijo. Volov smo še tukaj pri kmetih zelo malo vi-

deli; na železnicah pa tisoče parov, kajti vsaki teden jih peljajo po trikrat in le samo klavno živino.

Tudi o divjačini hočem nekaj pisati. Zajci so majhni, čez dva funta ni nobenega, da še strela ni vreden. Lesice so tudi majhne, ne bo lahko katera čez 4 funte tehtala, repe imajo pa prav lepe in košate. Veverice so majhne postave, podobne našim podlesičkam; druge divje zverine pa še nisem videl. Ptice je prav malo pa lepe barve so, zelene, modre in pisane, v spomladi pojó pa le malo. Kukovice še nismo nikjer tukaj slišali. Jastrebov celo ni nič, košči imajo torej mir.

Zdaj pa nekoliko o cerkvah. V Osceoli še je koj lepa cerkev, altarima le samo eden, pridiznice nobene, pa pridiguje se v angleškem jeziku vsako nedeljo. V mestu Housdale je lesena cerkev. Tamkaj imajo le enega župnika majhne postave, ki vsako nedeljo v angleškem jeziku božjo besedo oznanjuje. Blagoslova ni nikoli, ako ni kak velik praznik. Tukaj ne praznujejo družega praznika, kakor Božič, Marijinih praznikov ni. Ob nedeljah pa trdno držijo svojo postavo. Ob nedeljah se ne dobi ničesar „v štacunah“ ali pri trgovcih, še kruha ne pri peku, pri mesarji ne mesa, tudi na poštah je zaprto in se ne dobi nikako pismo, ko bi še taka sila bila. Še veliko bolj je prepovedano ob nedeljah po krémah pivo in žganjico točiti. Vina se nikjer ne dobi, kakor v mestih, pa predrago je, kajti steklenica, ki ne drži liter, velja eden dolar ali po našem 2 gld. 20 kr. pa še ni iz grozdja, je le iz drugih tvarin. Grozdje še sedaj po štacunah v mestu prodavajo. Jagode ima debele, kakor so pri nas slive, podolgovate in eden grozd tehta čez 2 funta. Grozdje pripeljajo iz Kalifornije in južne Amerike. Šadnega drevja ni, hruške so le lesnjače, jabelk se malo nahaja in še tista so večinoma lesnike, nič požlahtnjenih. Pri trgovcih se prodavajo jabelka, koja le iz južnih krajev pripeljajo. To leto ni bilo tukaj nič sadja. Pijače dobijo še se druge sorte, nekak rudeči „geist“ v $\frac{1}{4}$ liter-steklenici in je sladka pijača, edna steklenica velja 5 cent. Potem tudi limonada, ki je že dobra pijača, tudi pepovec, sadni mošt ali tolklja, s sladkorjem napravljen, je zelo dober. Pivo dobi se le v mestih po „hotelih“ ali velikih oštarijah, drugod pa nikjer.

Piva eden moški ne dobi enkrat več, kakor dve ročici, ko bi tudi cekin še za edno ročico ponudil. Mlad fant pod 20 letom dobi le samo eno ročico.

Človeka pa vidiš tukaj vsakega naroda. Hrvat, Madžare ali Ogre, Slovake, Kranjce, Štajarce, Francoze, Pruse, Bavarce, Saksonce, Angleže, Zamorce, ti so črni ljudje, mesto lasi na glavi imajo zasukano volno. Ženske so kaj ostudne, da skoro niso pogledati. Angleži so

najlepši ljudje, kar smo jih do sedaj tukaj videli. Ženske imajo v Ameriki veliko veljavo in tudi pravico; kar ženska reče in rzsodi, mora se zgoditi. Ako ženska pri sodnji priseže, šest moških nič ne opravi zoper njo, ona vseh šest premaga. Če hoče toraj moški tožbo izpeljati, mora imeti sedem moških prič. Na dalje še omenim, ako moški žensko v sramoto spravi, ali zapelje, mora jo v zakon vzeti, če pa tega noče storiti, mora ji plačati od 2—300 dolarjev, po našem 440—650 gld. Ženske na polji ničesar ne delajo, le samo kuhajo, perejo in po stoli-gugajo, kakor pri nas majhni otroci, ker imajo navlašč take stole narejane.

Gregor Štruc.

Smešnica 11. Tatú so vjeli ter so ga pripeljali k sodniku. Ta ga vpraša: „Malo tednov si še le iz ječe, pa si že zopet kradel. Kaj te pa je napeljalo do kraje?“ „Gospod“, odvrne tat, „osem reči: bolna žena, šestero otrok pa glad, ki ga imamó za gosta v moji hiši“.

Razne stvari.

(Mil. knezoškof) podali so se na Dunaj ter se vdeležujejo zborovanja avstrijskih škofov, katero se vrši v tem tednu na Dunaji.

(K odborovi seji družbe duhovnikov), ki se bode vršila bodoči terek, to je: 17. marcija ob 11. uri predpoldnem v kn. šk. pisarni, čč. gg. odbornike vljudno vabi

Predstojništvo.

(Podporna družba duhovnikov lav. škofije) Pri občnem zboru le-te družbe dne 10. marcija so bili tile p. n. gg. voljeni v družbin odbor: prelat Fr. Kosar; korarji Lovro Hrg, dr. Križanič, ravnatelj Karol Hribovšek in prof. dr. Pajek — vsi v Mariboru, opat Ogradi iz Celja in dekan Hajšek iz Slov. Bistrice. Poročilo o zborovanji prinesemo v prihodnjem listu.

(Mestne volitve.) V Mariboru je izvoljen g. dr. G. Kokoschinegg, odvetnik v Gradcu, za poslanca mest Maribor, Ptuj, Ormož, Slov. Bistrica in trgov Marenberg. Muta, Vozenica, Št. Lovrenc na kor. žel., Šent-Lenart, Ljutomer in Središče. Za-nj je svoj glas oddalo 821 nemških, za dr. Dečko pa 254 slov. volilcev.

(Za Celje in tov.) voljen je g. dr. Rih. Foregger, odvetnik na Dunaju, s 541 glasovi, g. dr. J. Servec, odvetnik v Celji, je ostal s 446 glasi v manjšini. Tukaj so odločili zmago c. kr. uradniki, to se vidi najbolj iz števila glasov v Gornjem gradu, v Kozjem, v Šmarji in pa na Vranskem.

(Sejem.) Zadnjo soboto je bilo na trgu v Mariboru 48 voz svinjskega mesa, 47 voz krompirja in 9 voz čebulja. Žita je bilo 130 hl. Cena je bila pri svinjskem blagu visoka.

(V tiskarni sv. Cirila) so ravnokar izšle dvojni molitvi po potrjenju knezoškofijstva in sicer: „Molitva, s katero se posvetijo rodovine sveti družini“ in „Vsakdanja molitva pred podobo svete družine“. Komad stane 1 kr.

(Spomenik) Odbor slov. pisateljev nabira denar za spomenik pesnika dr. Fr. Prešerna in sicer za spomenik, ki ga mu naj postavi ob stoletnici njegovega rojstva vse slov. ljudstvo. Odboru je na čelu dr. Jožef Vošnjak v Ljubljani.

(Slov. učenjak.) V soboto, dne 7. marcija je umrl dr. Fr. vit. Mikložič, tajni svetnik Nj. veličanstva, ud gosposke hiše itd. v 78 letu svoje dobe. Ranjki je bil v jezikoslovji velik učenjak in je bil v tem oziru ponos slov. ljudstva. Pogreba sta se vdeležila tudi knezoškofa Nj. ekscelencija dr. Jak. Missia in dr. Mihael Napotnik.

(V nedeljo), dne 8. marcija je imel v slov. čitalnici g. Ivan Koprivnik, profesor na c. kr. učiteljski v Mariboru, zanimiv govor o gluhonemih. Svoj govor pa je razjasnjeval kažoč na fantiča, ki je pri njem v poduku. Govor g. profesorja in fantiča vedenje je vidno zanimalo poslušalce.

(Nova knjiga.) Naš rojak, g. Jos. Podgoršek, profesor na vel. realki v Rakovcu, je izdal hrv. slovnico za nemški jezik. Ime je knjigi: „Oblici njemačkoga jezika za srednje škole in slične im zavode“. Knjiga pride brž dobro za hrv. učence.

(Ne v Ameriko!) Na Zidanem mestu so prijeli dne 3. marcija dva mlada Kranjca, Juriya Bana in Jož. Vlašiča, oba iz Črnomljskega okraja. Hotela sta jo popihati v Ameriko ter se tako odtegniti vojaški službi.

(Pogreb.) V sredo 11. marcija pokopali so v Celji po vsem Slovenskem predobro znane preč. g. Jakoba Horvata, superijorja čč. Lazaristov pri sv. Jožefu nad Celjem. 20 čč. gospodov duhovnikov spremljalo je z mil. g. opatom na čelu toliko zasluženega g. misijonarija k stalnemu počitku na slov. grobišče Celjske fare. Dne 3. julija l. 1811 rojeni v Slov. goricah, bili so l. 1834 v Gradcu v mešnika posvečeni. V družbi sv. Vincencija preživeli so 40 let. Od 15. marcija 1853 do svoje smrti dne 9. marcija 1891 bili so superijor pri sv. Jožefu. N. v m. p.!

(Prebivalstvo.) V Brežicah je 1057, v Kozjem 785 in v Podčetrtku 442 prebivalcev. Celje pa jih šteje 6212.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Fr. Klobasa, kn. šk. duh. svetovalec in župnik v pokoji, je umrl dne 3. marcija pri sv. Juriji na Ščaynici v 71. letu in č. g. Jakob Horvat, kn. šk. duh. svetovalec in prednik misijonarjev pri sv. Jožefu v Celji, dne 8. marcija v 80. letu svoje dobe.

Loterijne številke:

Gradec 7. marcija 1891 5, 7, 52, 77, 18
Dunaj " " 74, 17, 8, 88, 77

Novo polnitev 1891 naravnih mineralovin

priporoča

droguerija k „zlatemu križu“

**L. Leo Hanak, magister farmacije,
Celje, kolodvorska ulica šte. 7.**

Edina zaloga slovitega

francoskega strupa za podgane in miši,

Tord-Tripe! (za živino neškodljivo),

Kafardine! Nevkanljivo sredstvo

zoper grilje in ruse.

S spoštovanjem

L. Leo Hanak,

apotekar in droguist.

Zateške hmeljeve sadike

najboljše kakovosti, prodaja po nizki ceni hmeljeva prodajalnica

Edmund-a Stern v Zateci. 1-5

Služba organista in mežnarja

pri sv. Andreju v Leskovci se s 1. majem t. l. odda. Prošniki naj se oglašé do 15. aprila pri župnijskem uradu. 1-2

Karl Pirch-ova

ključarska delavnica

Maribor, grajske ulice (Burggasse) št. 28

priporoča

proti vlomom in ognju

varne blagajnice,

kakor tudi svoje

škrinje (kasete)

in proti vlomom zavarovane

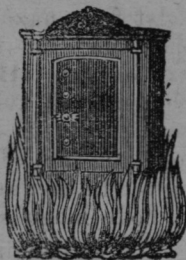
ključavnice

na najboljši način izdelane,

isto tako dverne zapore, brezhrupne, posebno za vhodna vrata.

Vsprejemlje vsakovrstna ključarska dela, strelovođe, hišne telegrafe itd. itd. 1-20

Nizka cena. Vestno delo.

Naznanilo.

Posojilnica v Slatini vabi k rednemu občnemu zboru na dan 22. marcija 1891 popoldan ob treh v hišo števil. 1 pri sv. Križu, s tem-le vspreedom:

1. Poročilo o letnem računu;
2. Volitev ravnateljstva in nadzorništva;
3. Razni predlogi.

Ravnateljstvo.

Gostilna pri grajenji železnice, kjer ima čez tisoč delavcev opravka, se odda takoj v najem ali na račun. Ponudbe **Franc Rajšter**, posestnik v Soštanji.

„Oves Wilkomm“.

Ta oves je v planinskih deželah med vsemi sortami najzgodnejši, plodnejši in težji: raste na visoko od 5-6 čevljev, ima močno, dobro slamo za krmo in se ne poleže.

Zadostuje, ker se ta oves redko seje, 50 kil kot seme za jeden plug. Cena za kilo 25 kr. Ako se vzame več kakor 50 kil za kilo 20 kr.

Razpošilja, kakor dolgo seže, vrečo po 5 kil za 1 gld. 80 kr. proti pošiljavi zneska ali poštenu povzetju franko na vsako pošto postajo

Benedikt Hertl, 2-8
veliki posestnik na grajščini Golič pri Konjicah.

Proda se v Ribnici mlin s tremi tečaji s prostornim zidanim poslopjem ob močni trajni vodi. K mlinu spada 150 □ sežnjev vrta. Naslov: **Marija Murko v Ribnici, Štajarsko.**

Razumnim možem

v starosti od 25—40 let, neoženjenim, zdravim in krepkim, ki so nemškega in tudi slovenskega jezika v besedi in pisavi popolnoma zmožni, in morejo dokazati, da je bilo njihovo dosedajno življenje neomadeževano, ter da je njihovo gmotno stanje vredjeno, ponuja se z oddajo službe **potovalnega zastopnika**, kateri službi bi se morali zavsem posvetiti, in s katero je združena stalna plača s stranskimi dohodki, prilika, ako se njih sposobnost dokaže, zagotoviti si sigurno in stalno bodočnost.

Za to službo se pa naj le take osebe potegujejo, katere vsem tem zahtevam vstrežajo in ki imajo veselje do **potovalnega posla** in vajene, svoje dolžnosti z **resnostjo**, pridnostjo in **žilavo vstrajnostjo** izpolnjevati, pri čemur se pa tudi **brezmadežno obnašanje** zahteva.

Lastnoročne, nemško in slovensko pisane prošnje, katerim se morajo priložiti prepisi spričeval, se naj pošljejo pod „11.471“ v Gradec, poste restante.

1

Zahvala in priporočba!

P. n.

Usojam si s pričujočim častiti duhovščini, kakor tudi častitemu občinstvu naznanjati, da sem svojo **medarsko in svečarsko prodajalnico, Viktringhof-ove ulice št. 5** svojemu nečaku g. **Jožef-u Duchek** prodal. Zahvaljevajoč se za meni toliko let skazano zaupanje, prosim ob enem, da tudi mojemu nečaku tako zaupanje skažete.

Z največjim spoštovanjem

Jožef Pelikan.

P. n.

Ozirajoč se na predstoječe naznanilo, usojam se č. duhovščini in častitemu občinstvu uljudno naznanjati, da sem **medarsko in svečarsko prodajalnico, Viktringhof-ove ulice št. 5** od svojega strica gospoda **Jos. Pelikana** kupil in da jo bodem pod tvrdko: **Josef Pelikan-ov nečak** v istem hramu nadaljeval.

Opirajoč se na svoje 20letne vednosti v tej stroki in praktične poskušnje, katere si sem nabral v največjih medarskih prodajalnicah, kakor tudi več let pri mojem stricu, upam da mi bode mogoče vsem tirjatvam ustreči.

Z največjim spoštovanjem

Josip Duchek,
svečar in medar.